

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 122

Maribor, sredo 30. maja 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglezni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Provokacije z Veliko Srbijo

NEČUVENE ŽALITVE HRVATSKEGA NARODA S STRANI RADIKAL-
SKEGA POSLANCA PUNIŠE RAČIČA.

BEOGRAD, 30. maja. Narodna skupščina je na današnji seji nadaljevala razpravo o včerajšnjem nujnem predlogu posl. Svetožarja P r i b i č e v i č a, v katerem zahteva pojasnila, ali namerava vlada v resnici predložiti nettunske konvencije narodni skupščini v ratifikacijo.

Prvi je dobil besedo črnogorski radikal Puniša R a č i č. Njegov govor je izzval veliko veselost, opozicija pa je govornika ponovno spravila z raznimi medklci v tako zadrego, da je prišel iz koncepta. Račić je silno napadal opozicijo, češ da deluje proti najetju posojila v inozemstvu in s tem tudi proti izgradnji Jadranske železnice iz Beograda preko Črne gore na Jadran. Med Račićem in poslancem Šavlićem je prišlo pri tej priliki do tako silnega prerekanja, da je moral predsednik sejo prekiniti.

Po zapetni otvoritvi je poslanec Račić končal svoj govor s sledečimi besedami: »Bratje Hrvati! Vi ste se tako junaško borili za ideje centralnih držav. Bodite zato srečni in zadovoljni, da vam ni treba plačevati nam Srbom vojne odškodnine. Vidite, o vsem tem ne bi bilo treba govoriti, če bi se naša država imenovala Srbija, ali pa Velika Srbija, ne pa SHS!«

Ta provokatorična izjava poslanca Račića je izzvala seveda viharne in ogorčene proteste opozicije. Videti pa je bilo, da je Račićev nastop osupnil tudi demokrate in da so sramežljivo molčali na vse to tudi klerikalci.

Za Račićem je govoril poslanec Vojta L a z i č, ki je zagovarjal Pribičevićev predlog in ostro kritiziral postopanje vlade v vprašanju nettunskih konvencij.

Poslanec dr. Pivko zopet v Prekmurju

OGORČENJE NARODA PROTI POLITIČNIM DEMAGOGOM IN GOSPODARSKIM ŠPEKULANTOM.

Komaj je minilo 14 dni, kar je bil narodni poslanec dr. Pivko med narodom v Slovenski Krajini, in že so ga zopet pozvali na binkošno nedeljo, da prisostvuje velikemu protestnemu zborovanju naroda, katero je sklicala občina Vučja Gomila v srezu Murska Sobota v imenu svojih občanov in v imenu občanov vseh sosednjih prizadetih občin. V teh občinah je krog 400 oralov gozdov veleposestva Szapary. Lastnik sam, ki prebiva v Budimpešti, skuša razprodati vsa svoja posestva, izvzemši maksimum, ki ga z enkrat na podlagi obstoječih predpisov še ne sme prodati. Tudi gori navedene šume je sklenil prodati. Ko so lanko jesen bile volitve v narodno skupščino, so razni radikalski agitatorji, med njimi zlasti upravitelj veleposestva Jelovšek, hodili od občine do občine in obljubljali kmetom, da bodo vse gozdove dobili potem nakupa v roke kmetje, ako volijo radikalno stranko. Ljudje so se, politično še neuki in po raznih demagogih zmešani, res dali zapeljati in so cele vasi skoro kompaktno volile radikalno listo. Seveda je kmalu začelo prihajati iztizenjenje. Zlasti takrat, ko so ljudje naenkrat stali pred dejstvom, da se obljube radikalskih kmetov, zlasti upravitelja veleposestva, glede šum ne izpolnjujejo, nasprotno, da je vse gozdove kupil baš eden izmed radikalskih kmetov, ki jih je takorekoč prodal samemu sebi. Da bi se ljudstvu zabrisale vsaj malo oči, so se napravile 4 kupne pogodbe, a vsi štirje »kupci« so si med seboj v tesnem sorodstvu in je čisto jasno, da gre tu za špekulacijo najgrše vrste, za osebno korist par oseb, zapeljani kmetje pa ostanejo brez vsega. Naravno je, da je to postopanje v tamošnjem narodu, ki se je šele tekom daljšega časa doobra zavedel, kako grdo so ga nasamarili demagoški špekulantje, zbudilo najprej bridke občutke prevarnosti in na to val ogorčenja, ki počasi bruhla na dan.

Narodni poslanec dr. Pivko se je radevolje odzval povabilu naroda na zborovanje v Vučji Gomili, ki je bilo sklicano za binkošno nedeljo popoldne. Odpeljal se je že v soboto zvečer v Mur. Soboto, kjer se je v prostorih g. Černjaviča vršil še isti večer lep sestanek KDK, na katerem je g. poslanec podal poročilo o političnem položaju. Sestanek je bil izredno zanimiv in so se oglašali v debati prav pridno zastopniki obeh koaliranih strank.

Na binkošno nedeljo dopoldne se je odpeljal g. poslanec v spremstvu prijateljev iz Murske Sobotice proti Vučji Gomili. V Fokovcih se je ob 11. uri pri Grosu zbralo spontano nad sto ljudi iz raznih tamošnjih občin ter je bil improviziran političen shod, na katerem je g. poslanec ob splošnem zanimanju naroda podal poročilo o položaju.

Popoldne ob 2. uri pa se je pred hišo v Vučji Gomili nabrala množica nad 400 ljudi iz Vučje Gomite, Čikeške vasi, Tešanovec, Sela, Ivanjec, Bukovnice itd. Pod vodstvom domačega župana se je vršil javen shod, ki je pomenil težko obzodbo političnih demagogov in špekulantov s strani tamošnjega naroda. G. notar Koder iz Murske Sobotice je stvarno pojasnil vprašanje šum posestva Szapary, glede katerih obstoja nevarnost, da preidejo v roke tujih špekulantov namesto v roke domačih kmetov, ako bo ministr-

stvo agrarne reforme tozadevne pogodbe, katere so mu bile poslone v potrditev, odobrilo. G. poslanec dr. Pivko je obravnaval slične pojave na posestvu Esterhazy pri Dol. Lendavi, ter izvajanja agrarne reforme v Prekmurju v obče. V obeh zadevah so že vložene interpelacije na ministra za agrarno reformo K besedi se je oglašil tudi župan g. Gabor iz Ivanjec, ki je obravnaval vprašanje vodne zadrage, katere povzroča posameznim občinam, zlasti tudi njegovi, ogromne žrtve.

Soglasno in z velikim odobravanjem je zbrani narod sprejel resolucijo, v kateri se ministrstvo za agrarno reformo poziva, da ne odobri pogodb, s katerimi se hočejo gozdovi posestva Szapary v Vučji Gomili in sosednjih občinah spraviti v roke špekulantom, ampak naj se gozdovi, kakor so že razparcelirani, prodajo domačim kmečkim interesentom istih občin. Resolucija se bo doposlala ministru in poslanskim klubom.

Kako gre to vprašanje tamošnjim ljudem do živega, kaže dejstvo, da so ostali zborovalci še dve uri po končanem shodu skupaj v živahni debati.

Angleži in nettunske konvencije

BEOGRAD, 30. maja. »Daily Telegraph« poroča, da je angleška bančna skupina, s katero se pogaja Jugoslavija za najetje inozemskega posojila, zahtevala, da Jugoslavija prehodno ratificira nettunske konvencije, poudarjajoč, da bi to dovedlo do normalizacije odnosov med Jugoslavijo in Italijo, ki sedaj nikakor niso prijateljski.

Avstrijski gostilničarji na ljubljanskem veleselju

Lansko leto so obiskali slovenski gostilničarji, kavarnarji in hotelirji skupno graški veleseljem, letos pa nameravajo njihovi kolegi iz Avstrije vrniti ta obisk. Obisk organizira Zveza gostilničarskih združenj iz Štajerske v Grazu in je po dosedanjih informacijah za računati na več sloglavo število posetnikov. V sredo dne 6. junija, se bo vršil skupni ogled ljubljanskega veleselja, popoldne ogled Ljubljane z avtomobili, ogled raznih vinskih trgovin in kleti ter drugih zanimivosti. Zvečer poslovilna slavnost na vinskem oddelku Ljubljanskega veleselja. Avstrijski gostje se bodo deloma udeležili dvodnevne izleta v Ljubljano po železnici, deloma pa z avtomobili. — Druga skupina pa podaljša svoje bivanje v Sloveniji v svrhu ogleda Bleda in drugih prirodnih krasot Gorenjske, nakar se povrnejo čez Koroško v domovino. Tretja skupina se udeleži obiska veleselja, nakar se v četrtek odpelje v posebni vagonih čez Karlovec na Sušak, kjer se ukrcajo na ladjo. Na potu po našem Jadranu obiščejo otok Krk, Split, Šibenik in se vrnejo na Sušak ter odtod preko Zagreba in Maribora v domovino.

Dobrodelna tombola Pomladka Rdečega križa

Pri tvrdki »Weka« na Aleksandrovi cesti razstavljene dobiti pričajo, da bo velika tombola, ki se bo vršila v nedeljo dne 3. junija ob 2. pop., pač ena najlepših v Mariboru. Tablice je dobiti v vseh večjih tobakarnah. Samo 2 Din komad! —

Vešala za 7 pačdašev glasovitega Jovana Čaruge

DAVI JE BILA V ZAGREBU RAZGLAŠENA RAZSODBA V RAZPRAVI
PROTI PRPIČU MALEM IN NJEGO VIM TOVARIŠEM.

ZAGREB, 30. maja. Davi je bila razglášena rabsodba v procesu proti Prpiču Malem in njegovim tovarišem, glasovitim pačdašem Jovana Čaruge, in Prpiča Velikega. Zanimanje za rabsodbo je bilo ogromno. Že mnogo pred napovedano uro je občinstvo napolnilo sodno dvorano do zadnjega kotička.

Med grobno tišino je prečital senatni predsednik dr. Bačac 183 strani obsegajočo rabsodbo, ki se glasi:

Prpič Mali, Ibrahim Krkič, Milo Vrbanc, Marij Krmpotić, Nikola Brdar

rič in Franjo Smojver so obsojeni v smrt na vešalih.

Mile Vukolič na dosmrtno ječo, Nikola Budak na 15. Jurij Prpič-Cigo pa na 5 let težke ječe. Marko Mrvaljevič, Ruža Robinič in Petra Karantanja pa so oproščeni.

Smrtna obsodba se izvrši tako, da bo prvi obešen Franjo Smojver, zadnji pa Prpič Mali. Obsojenci so sprejeli obsodbo povsem mirno na znanje. Branitelji so priglasili ničnostno pritožbo.

Veliki protestni meeting Narodne Odbrane

BEOGRAD, 30. maja. Za prihodnjo nedeljo sklicuje Narodna Odbrana v Beogradu veliki protestni meeting proti ratifikaciji nettunskih konvencij. Izdala je že proglas na prebivalstvo, v katerem je poziva, naj se udeleži zbora brez razlike strank in stanu in da duška svojemu ogorčenju nad fašistovskim divjanjem proti našemu življenju v neodrešenih pokrajinah.

Usoda generala Nobile

OSLO, 30. maja. O usodi zrakoplova »Italia« tudi danes ni nobene vesti. Domneva se, da je zrakoplov radi goste megle letel zelo nizko in se potem najbrže zaletel v kako ledeno goro. Verjetno je, da se je pri tem tako močno pokvaril, da general Nobile ne more nadaljevati poleta niti poročati o svoji usodi. Nesreča se je po mnenju poznavalcev razmer na Severnem tečaju pripetila 180—200 km severno Kingsbaya. Norveška vlada je organizirala pomožno akcijo, ki pa jo je Italijanska vlada odklonila, češ da bo že sama organizirala rešilno ekspedicio.

Polom Davidovičeve stranke na Hrvatskem

ZAGREB, 30. maj. Za binkošne praznike se je vršila v Slatini konferenca demokratov Davidovičeve stranke v osljetški oblasti, kateri so prisostvovali delegati 22. organizacij. Strankin oblastni predsednik dr. Oreb je imel dolg govor, v katerem je naglašal, da je demokratska stranka silno razočarala svoje pristaše med prečani. Pokazala je ne samo popolno nerazumevanje za gospodarske, socialne in kulturne potrebe prečanov, temveč celo nasprotuje njihove mu uresničenju. Davidović je zatajil svoj jugoslovanski program in se pokazal vernega slugo radikalov, ki smatrajo prečanske pokrajine samo za kolonije. Srbijanci se boje skupnega nastopa prečanskih strank. Radi bi zopet razdvojili Radiča in Pribičevića, kar je pač najboljši dokaz, da bi radi gospodarili na račun naših razprtij. Govor dr. Oreba je napravil na vse delegate velik utis in je bilo končno z 19:3 glasovom med viharim ploskanjem sprejeta resolucija, da organizacije demokratske stranke v osljetški oblasti izstopajo iz Davidovičeve demokratske stranke in se izrekajo za sodelovanje s Kmečko-demokratsko koalicijo.

Vitka linija

ŽENSKA SLABOSTI IN ZMOTI. — SOVRAŽNICE SAMIM SEBI. — STRIC IZ AMERIKE.

Don nimis! Ne preveč! ne pretiravaj, pravi latinska domisljica, ki bi morala biti napisana na vseh koncih in krajih, kamor sega žensko oko. »Uh jej! Zopet en sovražnik žensk!« poreče marsikako punče. Ne, nikakor, ravno narobe je res, prav rad vas imam in ceo vse, če ste kolikar lepe. A ravno zato dvigam svoj glas, svoj svareči glas: Idite vse! Ske-sajte se! Poboľšajte se!

Vitka linija! Lepa beseda, grda stvar. (Jako zanimiv bi bil izid plebiscita, ki bi ga izvršil n. pr. mariborski moški svet — mislim seveda moške med 20. in 30. letom, — ki bi odločil v vprašanju: imaš li rajše dekle, ki je po katerikoli poti doseglo vitko linijo, ali pa jedro, lepo zaokroženo žensko bitje. Za mnogo ne zgrešim, ako trdim, da se bo komaj ena desetina odločila za »vitke«. Z vso pravico! Izmed tiste desetine jih bo pa vrh tega mnogo, ki bodo, opravičujoč se, priznali: morda smo slabega okusa, morda nam duh današnje mode sugerira, da je dekle vitke linije lepo, vsekakor pa... »prekrije« za ženo ne bi hotel imeti.

Da, da, za prekrije vas imajo moški, vas radi gledajo od daleč, obožuje Vas morda solzavi petošolec, ali za zakonski jarem godni možakar se vas ogiblje. Ali ne bi bilo že to dejstvo vzrok, da se od-poveste zahtevam nesmiselne mode? Analizirajmo malo obraz mladega dekleta! Ako se nahaja pod kožo krepko lično mišičje in nad njim pravilno razdeljena plast masti, je koža na obličju lepo na-peta in gladka. Ker je pa treba strogo slediti modi in za vsako ceno doseči vitko linijo — seveda s samozatajevanjem v zadevah jedi in pijače, — postane mišičje ohlapno, mast se izgubi in koža ni več nabrekla, pač pa kaže nagnjenje, da se prične predčasno gubančiti. Gube je treba seveda skriti; na pomoč tedaj pu-der in šminka!! Gorje ti seveda mož, če pogledaš to mlado starko zjutraj, ko si je s toplo vodo in marsičem drugim iz-mila tiste plasti barve raz obraz, a še ni imela časa, da bi bila svojo zunanost z umetnostjo zopet korigirala! Zazebe te pri srcu, obžaluješ, da ti je usoda naklo-nila morda celo za življenjsko družico to predčasno ovenelo bitje in greš in se kljub prisegi zvestobe pred oltarjem, o-ziraš za drugimi, ki so bolj gladkega lica. Da, da, iz tega se gorje rodi in greh in ločitev zakona in marsikatero druge ne-sreče.

Naj omenim, kako se te slabotne. Evi-ne hčere »dvignejo« do vitke linije. Re-cept, ki ga dam drage volje vsem onim na razpolago, ki hočejo iti z duhom da-našnje mode, je sledeči: 1. Ne jej preveč, oziroma jej malo, nikakor ne močnatih jedi in mleka, oziroma stradaj! 2. Pij ma-lo vode, juhe, piva; sploh se ogibaj te-kočin razun octa! 3. Spi malo! Pozno hodi spat in ako se bojiš, da bi zjutraj le predolgo spala, nastavi budilko! Hodi mnogo in bavi se nevstrašno z vsakim športom, ki zelo utruja! Za nameček po-puši vsak dan čim večje število cigaret! Ako dolgo časa ravnaš po tem navodilu, dosežeš še več kakor vitko linijo; tvoja vitkost bo taka postala, da boš kar kle-cala v kolenih, da boš sklapala v pasu kakor žepni nožič, ki se mu je zmet po-kvarila in majala se ti bo hubi-glavica na vitkem vratku. Pa višina dražestno-sti ti bo v najkrajšem času priborila ča-sten naslov: miss mariborska oblast.

Sicer pa prihajajo vesti iz zapada (iz Amerike seveda) da je vseučilišni pro-fesor O. Flaxlander izumil stroj, ki člo-veku prav naglo mast odpravlja. Okoli bokov, nog, stegen, vratu, ozir. dotične-ga dela telesa, kjer se je mast nabrala, se položi steklen valj tako, da ostane med telom in valjem prazen prostor. Iz tega praznega prostora se zrak s sesalko do-gotove mere izseša, kar povzroča, da se atmosferski tlak (normalno 1 kg na 1 kvadratni centimeter) zmanjša. V doti-čnem telesnem delu prične silno živo in močno delovati krvni obtok, ki baje po 10kratni po 10 minut trajajoči taki kuri, odnese zadnje ostanke masti. Krepek iz-menični električni tok je takemu »zdrav-ljenju« najboljši pomagač. Sicer bodo tukajšnje Evine hčerke modo vitke linije že »zdravljali« prebolele, predno pridejo Flaxlanderjevi aparati do Maribora.

Ko že govorimo o modi, moram še opo-zoriti svoje someščanke na dejstvo, da vodijo elegantne Angležinke dandanes na izprehod ne svojih otrok, tudi ne svojih psičkov, pač pa male ljubke — opice.

Slika božanstvena! Miss mariborska oblast bo klecavih kolen in majevega vratu in života (od slabosti namreč!) vo-dila na izprehod »afno«, njeno glavico bo pokrivala tista do skrajnih mej srčka-na zelena, plava ali rdeča športna kapi-ca, namreč tista ljubka okrogla z gumija-stim robom in mišjim repkom na vrhu. Okoli vratu ji bodo na vrvi mahan-drali »Lippenstift« in škatlja za »puder«. Veselite se estetici, bližnje bodočnosti!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 30. maja ob 20. uri »Othello« ab. C. Premijera.

Četrtek, 31. maja ob 20. uri »Svet« ab. D. Kuponi. Znižane cene. Zadnjikrat.

Opozarjamo na današnje premijero Shakespearjeve žalolgre »Othello«. Pri-četek točno ob osmih; ker mora vladati v začetku popolna tišina, prosimo ob-činstvo, da že nekaj minut pred osmo zavzame mesta.

Mariborska opera vprižori kot zadnjo svojo noviteto vrlo melodijozno in za-bavno noviteto Maillartovo opero »Puščavnikov zvonček«. Muzikalno vod-stvo ima ravnatelj g. Mitrovič, režira g. Vlad. Skrbinšek, glavne vloge pa igrajo gg. Burjeva, Lubejeva, Burja, Neralič, Bratuž.

Mariborski gledališki abonenti se na-prošajo, da vplačajo svoje ostale obroke najdalje do 5. junija.

Ljudska univerza v Mariboru

V petek ob 8. zvečer zaključek preda-vanja univ. prof. dr. Strzygovskega z Dunaja o Albrechtu Dürerju. Tudi to predavanje bo opremljeno z mnogimi sklopičnimi slikami.

V sredo 6. junija priredi v Narodnem domu ruska gimnazija iz Hrastovca ru-sko igro »Zimska bajka«, pantomimo s plesom in petjem.

Mnogi Mariborčani se še gotovo spo-minjajo z veseljem lepega ruskega več-er, ki ga je nam priredil ta zavod pred

dvema letoma. Takrat je igra predstavl-jala staro rusko dvorsko življenje — se-daj je pa vzeta iz ruskega narodnega življenja in prikazuje ruske narodne običaje, narodne noše in prekrasne ples. Videli bomo rojstvo, življenje in smrt — slovite ruske zime. Ples snežink, cvetja i. t. d.

V prvem delu večera bomo pa slišali dva ruska umetnika g. in go. dr. Solov-jeva iz Beograda. Gospa bo pela ruske arije in romance, gospod pa igral na kla-virju ruske kompozicije.

Predprodaja vstopnic od petka naprej pri ge. Zl. Brišnik in g. Höferju. Ves či-sti donos gre v korist bedni ruski de-ci.

Pred odhodom kraljevske dvojice na Bled.

V gradu Suvoboru na Bledu so že končane vse priprave za prihod naše kraljevske dvojice. Po poročilih iz dobro informiranih krogov odpotuje kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in kraljevičem Tomislavom na Bled najbr-že že ta teden, kralj Aleksander pa ne-koliko pozneje. Zastopniki inozemskih držav so istotako že rezervirali posebne prostore v hotelih in vilah. — Novi italijanski poslanik na našem dvoru

Kralj je izdal agreement za novega ita-lijskega poslanika na našem dvoru, Gallija. Kakor poročajo beograjski listi, zapusti dosedanji italijanski poslanik, ge-neral Bodrero, Beograd že v najkrajšem času. —

Službo dobé

potom borze dela: 1. slaščičar, 1 mlinar, 2 kotlarja, ki pa morata biti vojašine prosta. — Služba za kotlarja je v Nišu. Reflektanti se lahko javijo takoj. —

Mariborski in dnevi drobiž

Češkoslovaški parlamentarci skozi Maribor

Sprejem na kolodvoru.

Po triumfalnem posetu Subotice, Beo-grada, Sarajeva, Dubrovnika, Kotora, Cetinja in Splita se vračajo češkoslova-ški parlamentarci jutri, v četrtek, 31. tm. domov in dospejo z zagrebškim brzim vlakom ob 14.50 v Maribor. Spremljajo jih tudi nekateri naši poslanci do Mari-bora.

Samo ta vest naj zadostuje, da se zbe-re tudi jutri ves Maribor na kolodvoru in pozdravi odlične goste, ki so pravkar dokončali temeljito posvetovanje za na-daljnje praktično sodelovanje z Jugosla-vijo. Naj torej Maribor ne zaostane za ostalimi našimi mesti. ampak z iskreno, dostojno manifestacijo sprejme zastopni-ke edinega, resnično prijateljskega, brat-skega naroda Češkoslovaške. Vstop na peron bo vsakomur prost.

Svečanega sprejema na kolodvoru se udeležijo tudi veliki župan, mestna občina, ki priredi gostom v kolodvorski re-stavraciji zakusko, ter vojaška oblastva in drugi zastopniki. Češkoslovaški po-slanci naj vidijo, da jih pozdravlja ves jugoslovanski Maribor. Gostje se zadrže pri nas le ¼ ure in se odpeljejo ob 15.37 dalje proti severu.

Jugoslovensko-češkoslov. liga.

Mariborski občinski svet

bo imel v petek, dne 1. junija, ob 18. uri v mestni posvetovalnici izredno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila predsedstva. 2. Poročila III. odseka o sledečih zadevah: Felberjev otok, grad-ba kopališča, delavska kolonija, oddaja težaških in zidarskih del, gradba uradne in stanovanjske hiše na vogalu Marijine in Frančiškanske ulice, oddaja obrtni-ških del za stanovanjsko hišo za šoferje, oddaja kanalizacijskih del v meljskem predmestju in uporaba Park-kavarne. —

Iz sodniške službe.

Z okrožnega sodišča v Mariboru je premeščen k okrajnemu sodišču v Ra-dovljici sodnik g. Andrej Dolinar. — Stalno sta v službi potrjena pravna pra-ktikanta pri okrožnem sodišču v Celju gg. dr. Robert Marič in Janko Karlovšek

Afera »Balkankredita«.

Afera »Balkankredita« na Aleksandro-vi cesti, ki je vzbudila svoječasno toliko prahu in pozornosti v javnosti, je sedaj končana. Sodna preiskava je namreč do-gnala, da o kakem nerealnem postopa-nju zavoda oziroma nepravilnosti ne more biti govora. Zavod radi tega zopet posluje. —

K že javljenim poročam

sta razpisana še naslednja slučaja: za torek 19. junija Anton Pernat, hudodel-stvo posilstva in Matevž Žibrat, hudo-delstvo požiga.

Obmejni promet z Madžarsko.

V Subotici se je pričela včeraj konfe-renca naših in madžarskih delegatov za ureditev obmejnega prometa med obe-ma državama, s posebnim ozirom na dvolastnike. Vodja naše delegacije je naš rojak dr. Erhartič. —

Za spomenik Miroslavu Vilharju v Planini pri Rakeku.

Rojaki pokojnega našega pesnika Mi-roslava Vilharja, čegar spomenik v Po-stojni so Italijani demolirali, so sklenili, da postavijo pred njegovo rojstno hišo v Planini pri Rakeku spomenik, ki bo na meji vzbujal in oznanjal narodno in dr-žavno edinstvo s svobodne matere zem-lje daleč tja po neodrešeni domovini: »Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!« — Odbor za Vilharjev spomenik prosi vse Slovence, da pripomorejo k po-stavitvi Vilharjevega spomenika. Do se-daj se je nabralo in odposlalo Din 1.040, ki so jih darovali: po Din 100 gg. Pogač-nik Edvard, Domicelj Fran, dr. Boštjan-čič, dr. V. Rapotec, inž. Geržina; Din 60 na seji Jugosl. Matice, po Din 50 Josip Karis, dr. Kukovec, Meglič Otmar, Gil-čvert Dragotin, Benčina Lavoslav, dr. Karl Slokar, inž. Ignac Vidic, po Din 40: Vidmar Ivan, Karis Ferdo, po Din 20: dr. Znidaršič, Kravos Ivan, po Din 10: dr. P. Strmšek. V Mariboru je prevzel nabiranje g. Ferdo Karis, višji poštni kon-trolor vp., Gosposka ul. 50 II, kateremu se naj blagovolijo izročiti prispevki. —

Samomor iz nesrečne lju-bezni

Na binkoštni praznik je prijavil policij Karol Oman, da grozi njegov brat An-ton s samomorom ter da je odšel ves raz-burjen od doma. Anton Oman je kot re-dov bolničarske čete prišel za praznike domov iz Ljubljane. Še bolj kot doma je bil pa željen svoje družbe, katero si je bil izbral še predno je šel v vojake. Okusiti je pa moral vse težave, ki tako često na-sprotujejo mladi ljubezni. Predno je ed-šel ter povedal, da mu ni več živeti, se je ravno radi svojih načrtov bodočnosti in ljubezni prerekal in razburjal. Ves dan so ga iskali, včeraj ob poltrem zjutraj so pa našli na železniški progi blizu bločni-ce VIII. razmesarjeno mlado moško tru-plo. Z lahkoto so ugotovili, da je nesre-čni zaljubljenec izvršil svojo grožnjo. Anton Oman se je za svojo obupno pot preoblekel v civilno obleko, pri sebi je pa imel nekaj spominov na izvoljenko in vojaško dopustnico, ki pa ni bila podpi-sana. Iz tega bi se dalo sklepati, da ga je ljubezensko hrepenenje zapeljalo tudi k samovoljni odstranitvi od službe. Tragi-čno preminuli mladenič je bil zal in do-brodušen. Rad je čital ter se ni dosti bri-gal za družbo. Pred vojaškim službova-njem je delal v Badlovi usnjarni in ve-ljal je za prav dobrega delavca in tova-riša. Truplo so pripeljali v mrtvašnico pokopališča na Pobrežju, kjer bo poko-pano jutri popoldne.

Nekoliko odgovora.

Iz krogov aktivnih in upokojenih pisar-niških uradnikov mariborskih sodišč smo prejeli: »Odvetniška pisarna«, glasilo od-vetniških in notarskih uradnikov za Slo-venijo, se bavi v svoji zadnji številki s penzionisti sodnega pisarnega uradni-štva in prihaja pri tem do trditve, na katere je potrebno nekoliko odgovora. Predvsem je treba ugotoviti, da ima vsak sodni pisarniški uradnik vsaj po dva, nekateri celo po tri in štiri strokov-ne izpite, kakršen položaj pač kdo zav-zema. Nihče torej ne more dvomiti o na-ši teoretični in praktični strokovni iz-obrazbi, ki večalimani sliči delu v odvet-niških pisarnah. Naravno je torej, da ve-stine in v svoj stroki vsestransko verzi-rane sodne pisarniške uradnike cenijo tudi odvetniki in jih vabijo v svoje pi-sarne. Kar pa se tiče zakotnega pisaštva, ugotavljamo, da ne poznamo niti enega tovariša-upokojenca, ki bi se s tem pe-čal. —

Na sledu vlomilske tolpe.

Poročali smo že, da je v Sv. Juriju ob Pesnici orožnik Pečovnik neke noči na-šel skritega v neki žagi moža, ki je jako sumljiv članstva vlomilske in razbojni-ske tolpe iz Dravske doline in širše ma-riborske okolice. Sumljivi tujec je v sod-nih zaporih. V nedeljo so pa v St. Ljuju prijeli drugega sumljivega tujca madžar-skega rodu. Mož se dela nevednega in ne-nega ter ne pove, kaj je iskal ob naši meji, ali je prišel, ali pa je mislil o-di-ti in kaj je sploh počenjal zadnje čase. Poglavarstvo sreza mu je prisodilo 5 dnevni zapor za prekoračenje meje, po-tem bo pa izročen policijskemu komi-sarjatu, ki bo s pomočjo daktiloskopi-je — kakor že večkrat — tudi incognito tega čudnega svata po možnosti razkril.

Sumljiva pijača.

Na dvorišču neke gostilne na Aleksan-drovi cesti je padel eden od pivcev ter obležal. Pustili so ga ležati, češ, pijan je. Ker so pa možu stopile krvave pene na usta, se je nekomu ta pijanost le zazde-la sumljiva in nevarna in poklical je stražnika in rešilni oddelek. Mož so na-ložili in odpeljali v bolnico. K stvari bi sedaj gotovo spadala ugotovitev, kaj je mož popil. So namreč tudi zdravju škod-ljive pijače, tako n. pr. mentil-alkoholska šmarnica in so slučaj, kakor je bil ta z onesveščenim pivcem, kakor nalašč za vzpodbudo in podlago stroge preiskave.

Orjuna Maribor

priredi v soboto dne 2. junija v Narod-nem domu (na dvorišču) družabni večer. V slučaju slabega vremena se bo vršil v gornji mali dvorani. Vstop prost. K obilni udeležbi vabi odbor. 1093

„Terra irredenta“

Pod tem naslovom je duhoviti, da leč po svetu znani francoski esejist **G. de la Fouchardiére** tako-le označil poskus poleta generala Nobile preko Severnega tečaja:

General Nobile hoče preleteti Severni tečaj s svojo zračno ladjo. On ni prvi s tem vzvišenim ciljem. Če se v večji zračni ladji toplo zavije, je to seveda udobnejše, kakor polet preko oceana z letalom.

Pred poletom na tečaj je obiskal general Nobile papeža, da bi dobil njegov blagoslov. Vse ekspedicije s papeževim blagoslovom pa niso srečne. Tako na primer križarske vojne, v novejšem času pa ono špansko brodovje, ki se je hotelo meriti z ameriškim, a je moralo plačati svoj poskus in račun na dnu morja.

General Nobile je poleg blagoslova dobil tudi križ iz hrastovega lesa in njegov ekspediciji se je pridružil častitljivi jezuitski pater. Hrastov križ je bil posvečen posebnemu namenu. General Nobile naj ga med poletom vrže na Severni tečaj. Ne ve se, odkod izhaja ta način donosa križa na Severni tečaj. Po ritualnem pravilu se križ in drugi sveti spomeniki in znaki postavljajo. Če se mečejo mimogrede iz višine, je to ritualno gotovo neprimerno. Še manj bo pa v skladu s krščansko mistiko, kajti križ ne pade z neba, kakor zavrženi angeli, marveč se dviga od tal nalik molitvi.

In vrhu tega pade ta križ še na Severnem tečaju... Za koga? Pri kom?...

Tedaj, kadar ne pride general Nobile, ni na Severnem tečaju niti žive duše. Križ je pa sredstvo in znak odrešenja od človeških krivic.

Tečaj je blagoslovljen košček sveta, ker še ni nikdar videl človeških težav in krivic, kakor vojne, tatvin, umorov, preprirov, volitev, veselja, dram itd. Na tečaju še vedno čakajo na prvi greh, da bi vrgli nanj prvi kamen, kar pa ne bo tako lahko, ker ni tam ne farizejev in ne kamenja. Ker ni ne organske, ne moralne pokvarjenosti, ne bo treba izganjati ne bacilov, ne demonov.

To je najboljši dokaz, da si je sam Bog rezerviral to območje izven sveta, katerega mora radi nepopravljivih človeških napak vedno znova reševati. Tudi dreves, iz katerih se delajo križi, ni na tečaju. Križ na tečaju bi moral biti radi tega le znak lastninske pravice in zahteve kake posvetne domene. To pa ne bi šlo v račun gospodu Mussoliniju, ki že itak ni v najboljših odnosih s papežem, ker nasprotuje ta v svoji modrosti vsem tiranskim nemirnežem, ki bi radi obnovili dobo Welfov in Gibellinov.

Tako je Mussolini generalu Nobile gotovo zaupal kak simboličen predmet, da bi ga deponiral na tečaju v znak fašistovske oblasti. Mogoče črno fašistovsko srjico, da bi se tudi pri severnih medvedih uvedla ta moda.

Ostane samo še eno domnevanje in sicer najboljša, da hoče papež v svoji modrosti in očetovski skrbi deponirati lesen križ na tečaju kot dobrodelno stvarilo.

Smeli potniki in raziskovalci, ki pridejo peš, s sanmi, z zračno ladjo ali z letalom v namenu krstiti sveto nedotakljivo samoto Severnega tečaja, bodo videli na ledu ležeči križ ter si dejali: »Mi nismo prvi... Tu je že nekdo pokopan...«

Tresoč se od zime in groze se bodo vrnili, odkoder so prišli.

Vzorec bodočih vojn

ŽIVI BODO ZAMENJALI PROSTORE Z MRLIČI.

Pošast vojne se plazi tihih korakov. Ti, od usode potrjeni komatant, je ne slišiš, ko je že tik tebe, da te lahko vsak čas udari, užge, uniči. Naenkrat si na tleh, zdrobljen kakor črvček od strašne, nepoznane sile. Vojna pošast pa pošilja nalik veliki tvrdki svoje vzorce. Ti vzorci so kar se tiče bistva in namena vzorcev sploh najpopolnejši.

Hamburžani so dobili tak vzorec. Počil je plinski tank in nesreča se je razširila naenkrat s tisočkilometersko brzino. V gostilni so sedeli mirni ljudje pri obedu. Juha je bila posebno dobra in prijeten duh pečenke je napovedoval še boljše užitke. Naenkrat pa pade enemu žlica iz rok, drugi se pritoži nad nenavadnimi hudimi bolečinami, tretjemu omahne glava na mizo, gostilničar, ki je prihitel, se je pa sredi sobe zrušil, kakor da bi ga zadela strela. Stoli so se preobrnil, posoda se je razbila in kraj idiličnega uživanja in mirnega vsakdanjega življenja se je namah spremenil v zmedo in grozo. Skozi idiličen gozd so hodile gruča mladih, veselih in zdravih ljudi. Fantje in dekleta roko v roki, stariši, obdani od otrok, prijatelji od prijateljev, tako uživa mnogo ljudi vso srečo lepega dne in odmora po težkem delu ter niti podzvestno ne misli na vojno pošast, ki je nekaj časa in ki je še sedaj tik poleg njih. Naenkrat pa zbežnost v posameznih skupinah. Tu je omedlelo dekle, tam mati, tu zopet deca in tako olutijo vsi, da jih je zgrabilo nekaj strašnega... da je lepota dneva in gozda prevrta, resnica pa zahrbtna smrt in groza.

Iz tega vzorca se vidi vse bistvo bodoče vojne, proti kateri ne zaleže ne moč, ne razum in ne narodno navdušenje. Bodočim vojam človek s svojim obrazom ne bo več kos. Bistvo te vojne je potuhnjeno, zahrbtno in skrajno zlobno. Le pomislimo malo, kako sta se vojni način in oblika razvijala! Praded našnjih borcev je stal z lokom in pušico visoko vzravnal svojemu sovražniku nasproti. Dedov vnuk je že pokleknil, ko je basal in sprožil puško, sin se je pa s puško skril za kamen ali drevo ter tako prežal na nasprotnika. Očetje in starejši bratje borcev od jutri so pa dobili z orožjem vred za zadnjo vojno tudi lopate, da se zariva v zemljo. Z vsakim dnem

vojne je bilo več podzemnih rogov, mrliča so razpadali na površju, živi ljudje so pa rinili v zemljo. Le ob maskah in spopadih so se iz rogov dvigale množice, da si priborijo nove rove ter potem zopet počivajo vsaj tako globoko, kakor rakve pokojnikov v mirnih časih.

Ko pa napoči vojna s plini, se bo človek še globlje zaril in na svetu bo strahovit preokret: mrliča zgoraj, globoko pod njimi pa živi. Smrt bo tiha in zavratna. Razlike med fronto in zaledjem bodo prenehale. Strašna neslišna smrt bo davila vsepovsod borce in neborce, staro in mlado, žene in otroke. Vsa živa bitja bodo v neprestani smrtni nevarnosti, če ne bodo svojega življenja še pravočasno zaupala maskam in globokim grobovom.

Ob pošastno tihi smrti se bo človeštvo umirilo; tiho bo samo sebe ugonabljal. Edino grob bo simbol življenja.

Neudobna Angleška

Najmanj udobnosti najde človek na Angleškem. Kako je to razumeti, ko je vendar angleški človek tako rad udoben? Baš zato Anglež vedno potuje, ker najde izven svojega kraja več prijetnosti. Četudi ni stvari vzeti tako dobesedno, vendar je nekaj resnice, saj trdijo Angleži sami, da je najhujša nesreča, ki more zadeti človeka, če si navezan na angleško posteljo... Dalje na otoku ne znaajo kuriti svojih velikih peči, neudobnih kaminov. Pravijo tudi, da je njihova kuha v glavnem zdrava, po okusu pa gotovo na poslednjem mestu v Evropi. Angleži so šele sedaj spoznali, zakaj ni dolarjskih izletnikov iz Amerike v njihove kraje, ampak puščajo letno od 120 milijonov funtov šterlingov ničmanj kot 60 milijonov v Franciji, ostanek v Nemčiji, Italiji itd., na Anglijo pa pride minimalna vsotica, ki ne pride v poštev! Amerikanec je navajen komforta, ki pa ga na Angleškem ne najde.

Resnična žalost!

— Kaj si pa tako slabe volje?
— Pomisli, prišel je moj stric in mi je obljubil poplačati vse dolgeve!
— Se ti je treba jeziti za to?
— Kakopak! Žal mi je, da se nisem še bolj zadolžil...

Kaj se občuti na raketnem vozu

Za »Berliner Zeitung am Mittag« je Frick Opel tako-le opisal svoje občutke pri poskusni vožnji z raketnim avtom: »Čudne misli me obdajajo. Za hrbotom 120 kg razstrelilnih snovi, kar bi zadoščevalo, da se več hiš požene v zrak. Pritisnem na vžigalni pedal — za menoj zabuča ter me vrže naprej. To mi je v olajšavo. Ob straneh ničesar ne razločim, ničesar ne vidim. Samo progo dirkališča razločim pred seboj. Povečana hitrost je kakor pijanost. Ne prevdarjam več, resničnost in stvarnost izgine, delam in občutim samo še podzvestno. Hitrost mora biti silno visoka. Na napravah pred seboj ne razločim ničesar več. Zdi se mi, da me suče na levo, vidim, da stoji tam nekaj voz, z instinktivnim odporom in čutom zaokrenem na levo. Pri tem se mi zdi, da voz sploh ne vozi več po tleh, da šviga sem in tje skozi zrak. Čutim samo še z rokami.« Taka vožnja, trajajoča par minut, ga je tako utrudila, da se je šele čez eno uro prav zavedel uspešnega poskusa. Torej prijetna ni ravno vožnja z raketnim vozilom.

Kako filmi pačijo zgodovino

Zgodovinarji se v splošnem hudejejo nad filmi, češ, da potvarjajo zgodovino. Posebno se to očita ameriškim filmom. Profesor zgodovine na univerzi v Montrealu dr. Leacock je tako-le ironiziral ameriške zgodovinske filme: Če bodo naši otroci po filmih proučevali zgodovinske dogodke, bodo dobili na primer o svetovni vojni sledečo sliko: Ameriška Unija je dežela samih junakov, edina dežela, kjer se junaški mošje rodijo in udejstvujejo. Svetovna vojna je bila pravzaprav ameriška svetovna vojna. Nastala je vsled tega, ker se je gospod prezident Wilson skregal z nekaterimi narodi, ki živijo po Evropi. Vsem skupaj je napovedal vojno. Velika ameriška vojska je prišla v Evropo ter zasedla najprej Francijo, to je deželo s čudnim narodom, ki prodaja samo cigarete, mahlja z zastavami ter govori nek smešen jezik. Skozi gozdove, jarke, ogenj in vodo so gnali Amerikanci pred seboj Evropejce. Ko so jih dovolj ostrašili in zmešali, so se pa zopet vrnili domov.

Bicikli bodo letali

Aeroplani so draga stvar, bencin je drago pogonsko sredstvo, a ljudje imajo še zdrave roke in noge. Ni torej čudno, da so moderni izumitelji razmišljali o tem, da bi tudi povprečnemu človeku, z zdravimi rokami in nogami, toda z malo denarja, omogočili, da leti. Na Dunaju je neki inženjer konstruiral aeroplan-bicikel in so se baje prvi poskusi popolnoma posrečili. Čim močnejše noge ima kolesar, tem hitreje more obračati propeler, dočim drži z rokami guvernal, kakor pri pravem aeroplanu. Izumitelji se je dvignil s svojim izumom sto metrov nad zemljo in je letel več minut s hitrostjo 60 do 80 km. Vsled nekega defekta na motorju se je moral potem zopet spustiti na tla, a bo svoje poskuse obnovil. Njegov izum bo stal 15.000 Din.

Junaška smrt ameriškega državnika

Državniki se vedno ne odlikujejo s posebnim junaštvom, čeprav je bilo med njimi že velikih junakov. Frank Johnson, socialistični poslanec v ameriškem parlamentu, ki je bil l. 1924 strankin kandidat za predsednika Združenih držav, je zapazil pred kratkim, kako je neki deček padel v reko v Portlandu, glavnem mestu države Oregon. Brez obotavljanja je skočil v vodo, ga zgrabil in pričel vleči na suho. Nesreča pa je hotela, da sta v deroči vodi končno oba omagala in utonila, še predno je mogla doči pomoč.

Trupel obeh še vedno niso našli. Junaško Johnsonovo dejanje je napravilo najboljši utis med njegovimi največjimi političnimi nasprotniki. Kdo od naših poslanskih očetov bo napravil podobno žrtev?

Cvetka izza katedra.

— Vi vendar ne boste sledili svojim zabitim buticam, temveč mojim!

Sport

PORTUGALSKA—JUGOSLAVIJA 2:1 (1:1).

Prijetno nas preseneča vest iz Amsterdama: podlegli smo včeraj popoldne na IX. olimpijadi v igri proti Portugalcem v lepem razmerju golov 1:2 (1:1). Splošno je bilo namreč pričakovati, da bo naš poraz mnogo občutnejši. Kakor pa javljajo, je zmaga Portugalcev nezasužena. Odločilni gol je padel v poslednji minuti pred zaključkom tekme. Naši so dosegli gol v 31. min. prvega polčasa. — Sodil je Birmen iz Nemčije. Prvi polčas so bili naši absolutno boljši od nasprotnika, po odmoru pa so podlegli silnemu tempu Portugalcev.

Službene objave MOLNP.

V nedeljo se bodo vršile sledeče tekme: ob 9. ISSK Maribor II. mlad.—SK Svoboda I. mlad., ob 11. ISSK Maribor I. mlad.—SK Železničar I. mlad., ob 15. ISSK Maribor rez.—SK Železničar rez., ob 16. ISSK Maribor—SK Železničar finale za Ilgerjev pokal. Službujoči odbornik g. Winterhalter. Revizijo blagajne preskrbi g. Laznička. — Tajnik.

Upravni odbor ISSK Maribora

ima jutri v četrtek zvečer ob 20. sejo v Grajski kleti. — Tajnik.

Olimpijski dan v Mariboru

se bo vršil letos v nedeljo 10. junija. Popoldne bodo v ljudskem vrtu nogometne tekme, ob pol 12. dopoldne pa skozi mesto štafetni tek, ki se ga udeležijo razen članov mariborskih sportnih klubov tudi Sokoli in srednješolci. Istočasno se bo vršil damski tek na 200 m.

Z olimpijade.

Lahi so premagali francosko nogometno reprezentanco 4:3.

Los Angeles—New York.

Tekmovanje na veliki prekokelinski hoji Los Angeles—New York je bilo predvčerajšnjim zaključeno. Od 275 tekmovalcev jih je prišlo 55 na cilj. Zmagovalec je 16letni Američan Payne iz Oklahame, ki je prehodil 3422 milj v 573 urah, 4 min., 34 sek. Mož je prejel nagrado 5000 funtov, skoraj poldrugi milijon dinarjev. Drugi je bil tudi Američan Falo v 588:40:33, ki je dobil lepih 2000 funtov. Nadalnjih nagrad ni bilo.

Angleži ne pridejo iz porazov...

Pokalni prvak Anglije »Blackburn Rovers« je bil v Budimpešti ponovno katastrofalno tepen. Madžarski prvak Ferenczvaroš ga je odpravil 6:1 (1:1).

Sokolstvo

I. prosvetna šola Mariborske Sokolske župe

se je vršila oba binkoštna praznika v župni pisarni v Mariboru. Za začetek je treba označiti še precej zadovoljivo udeležbo (1. dan — 30, 2. dan — 28). Šola je imela predvsem praktičen značaj. Izhajajoč od teze, da je prosvetar idejni vodja Sok. društva in da mora radi tega poznati vse panoge sokolskega dela, je obsegala šola te-le referate: Prosvetno delo v Sokolstvu, Poročevalska služba v Sokolstvu, Snovi za slavnostne govore na sokolskih praznikih, delo funkcionarjev v Sok. društvih, najvažnejša sokolska literatura (s koreferatom sokolska mladinska literatura) ter govornišvo v Sokolstvu. Popoldan drugega dne so si udeleženci ogledali ureditev in poslovanje dveh po svoji naravi različnih, vzorno urejenih knjižnic, namreč Študijske in pa Ljudske knjižnice, ter tehnično ureditev in tehnične pripomočke večjega odra v Narodnem gledališču. Zvečer drugega dne se je od udeležencev ob sviranju sok. godbe na vrtu Nar. doma poslovil še sokolski Maribor, katerega pa bi bili želeli videti navzočega zares v večjem številu; udeležba, kakršna je bila, je bila za sokolski Maribor vse prej nego prilična... A. J.

Viktor Mérics

Pomlajeni

I. del.

Poželenje starcev.

Dvorana ima sličnost z amfiteatrom in laboratorijem. Velika marmornata miza v kotu na desni, nekaj pisalni mizi podobnega zadaj v sredini, po stenah se pa vijajo številne cevi — ene velikanske, druge tanke kakor makaroni — navzgor in povprek, vmes štrlijo vratovi raznovrstnih steklenic, ventilatorji brnijo, na mnogih mestih se pa svetijo gumbi in ročaji iz kovine in porcelana. Na drugih mizah opazim vse polno posod, retort, čaš, pravcati arzewal kemika, velike skupine instrumentov, ki so mi novi in nepoznani. Posebno pozornost mi pa vzbudila dolga vrsta steklenih posod z zelenimi etiketami in neko rdečkasto tekočino, v kateri plavajo čudni predmeti, za las podobni anatomske preprate ...

Nad vsem tem so pa male električne svetilke rdečkastega sijaja, kakor duše teme.

O, kje sem? V morilski jami rablja? V dvorani za seciranje? V peklu alkimista? Ali se raziskujejo tu spremembe in lastnosti kovin, ali se pa razkosavajo mrličji? Vsa ta vprašanja si stavim iz edinega nagiba, da bi pregnal nemir, ki me obvladuje.

Suho kašljanje, hreščeče kakor škripanje stare zarijeve ključavnice. Mož s koničasto brado me zopet porine naprej. Sedaj sem pred pisalno mizo. Trije možje sedijo tu, trije čudni možje. Nepremično in pozorno sedijo. Trije starci in vendar ... Njih obrazi, razorani in zgrbančeni, rumenkasti in izsušeni imajo nekaj čudovito mladostnega ... Mladost

imajo v svojih mirnih in raziskujočih pogledih, ki so vperti v mene. Eden od njih na levi je velik, sklonjen, glavo mu pa krasi šop las kakor morska trava; nosnice mu drhtijo, kakor bi hoteli izslediti nekaj nevidnega. Gladko je obrbit, pod obokom obrvi pa žarijo prodirljive oči z jeklenim bleskom. Drugi na desni je manjše postave, precej širokopleč, z velikim trebuhom, obraz mu pa okrožujejo sive, rumenkaste in rujave brke, ki prehajajo v goste bele lase. Najbolj zanimiva na njem je ta bogata dlaka okrog ploščatega nosu pod malimi, rumenkastimi očmi. Najznačilnejša je pa postava v sredini. O, ta mož! Vsa moja pozornost je posvečena njemu — brezpogojno, strastno. Plaši in draži me obenem, da bi se neumno smejal, kakor otroci pri predstavi takega čarodeja ali karnevalske marionete.

Kdo je ta groteskna, nesmiselna trojica, zavita v toliko svečanost? Ali sem pred tribunalom? Ali naj prisostvujem zadnji svoji sodbi? Minos, Aeakus, Rhadamante! Otipljem se, da bi vedel, da še res živim. Vidim, da me usoda še ni privedla na oni svet. Kakšne namene imajo z menoj ti trije stari, molčeči možakarji?

Zopet kašelj kakor rožljanje vrvi skozi zarjaveli škripec. Mož v sredini začne govoriti. Nož za papir drži v svoji suhi roki, nož iz slonovine, s katerim se nekako mrzlično poigrava. Nagovori me pa z glasom, kojega milina je kakor olje za moja ušesa:

»Gospod Doucet, izvolite, prosim, sestiti!

Mehanično sem se spustil na stol nasproti pisalne mize, na kateri se knjige in papirji kopičijo v neredu. Trije sodniki me opazujejo z neprijetno vztrajnostjo, ki me kruto moti. Vzravnam se ter opazujem moža v sredini. Ne vidim

pa ničesar razven njegovih dolgih, tankih in tresočih se prstov. Roka maha z nožem, trka ob mizo, ki mora biti iz neke čudne kovine, sodeč po zvoku, ki ga daje ob trkanju. Samo glava se dviga iz sključeno sesedne postave. Kakšen obraz! Zgrbančen, zdelan, upadel, s suho kožo nad štrlečimi kostmi, z lasmi, ki se blestijo kakor stara slonovina. Kostni in gube tega obraza se pa gibljejo, da je obraz enkrat kakor v smehu, potem pa zopet kakor v joku. Čelo je visoko, na goli lobanji je le nekaj snežnih las nalik brezkrvnim rastlinam na gorskem grebenu. Oči izginjajo za težkimi trepalnicami. To ni obraz, to je maska, za katero pa vendar le čutim ognjevito dušo. Kakšne starosti naj bo ta mož?

»Gospod Doucet, postal sem star ravno trinosemdeset let, a sem vendar mlajši od vas.«

Stresem se od presenečenja. Na čuden način je ta starček mlad in na čuden način zna tudi brati v duši človeka. Majhen sem postal na svojem stolu, sapo sem pridržal, srce mi je pa močno bilo. Bilo mi je, kakor da se v glavi kreše kamenje.

»Gospod Doucet, predstavljam se vam ... Pred seboj imate okrutnega, strašnega, neizprosne, krvoločnega Ugolina ...«

Ne upam se ganiti. Sicer sem pa tako izjavil tudi pričakoval. On nadaljuje:

»Ugolin — to ničesar ne pomeni. Kaj pravite? Učite se, me natančneje spoznati. Tu v tej hiši — ali bolje rečeno — pod to hišo, kjer sem se nastanil, sem mali, dobri gospod Merlin — ne čarodej — fotograf, učeni fotograf, ki raziskuje barve. Merlin je pa tudi samo maskarada. V resnici po svojih osebnih podatkih sem profesor Huler, neke vrste originala, zasmehovan in zasramovan od vseh akademij in vseh fakultet sveta. To še ni vse. Tako na primer sem tudi stric vaše prijateljice Juljete.«

Presenečenja nisem mogel prikriti. Starček je pa nabral svoj obraz v nasmeh ter kašljal hripavo, škripajoče.

»Če rečem stric Juljete, so to tudi samo besede. V resnici je ta mala, katero sem adoptiral, bila rešena le javnega

skrbstva ter vzgojena na moje stroške. Ne pozna ne matere, ne očeta, ne sence kake rodbine. Sedaj veste vse, kar se tiče Juljete. Dovolite, da predstavljamje dovršim.«

Z nožem za papir je pokazal na suhega moža, čegar tresočo nosnico so mi štrlele nasproti.

»Doktor Schutzler, eden najboljših biologov naše dobe.«

Suhljati mož se je vzravnaval ter se poklonil proti meni.

»Schutzler iz Königsberga« — je razložil z globokim in zamolklim glasom, ki je donel kakor godrnjanje dalnje trobente.

Potem je profesor Huler pokazal s prstom na moža z gosto obraslo glavo:

»Doktor Potrel, moj najboljši učenec ... Francoz.«

Živ grm je stresel glavo.

Ugolin, oni, kateremu sem dal priimek Ugolin, pritkava neprestano po mizi. Druga dva pa sedita nepremično, podobna voščeni postavi v mraku kakkega patološkega muzeja.

»Gospod« začne naenkrat s trdnejšim glasom profesor Huler, nazvan Merlin, Ugolin, kemik, učenjak, fotograf ali dentist, — »z veseljem ugotavljam, da ste in teligenten, zelo inteligenten človek. Med vsemi svojimi kolegi ste edini z bistrim pogledom, ki nas je začudil, pregledali uganko vlomov in odvedbe mladih ljudi ... Seveda vam je tudi prijateljica Juljeta primerno mojim navodilom pomagala na pravo sled. Kdo drugi pa nje ne bi bil poslušal ter bi njene hipoteze smatral za blaznost. Vi, samo vi ste pa takoj uvideli, kakšno prednost ima njeno namigavanje. Končno ste še človek, ki lahko nekaj prenese. Moja grozilna svarila niso omajala vašega boguma. Z eno besedo: Vi ste mož, ki nam manjka. Za bodočnost rabimo tudi eksemplar vaše vrste. Naši zbirki manjka novinar.«

Odprem prestrašene oči brez vsakega poskusa prikriti presenečenje. Kaj hoče povedati Ugolin s svojo bodočnostjo in svojo zbirko, v kateri naj bi jaz manjkala. Ali me misli zopet kar na lepem ali slučajno hipnotizirati ter potem zbuditi po kakih stoletjih?

Vozni red veljaven od 15. maja

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Zagreb	0:25	brzi	Avstrijo	0:45
"	Wien	1:15	"	Ljubljano	1:45
"	"	2:25	"	Zagreb	2:50
potniški	Ljubljano	4:01	"	Avstrijo	4:45
brzi	"	4:15	potniški	Zagreb	5:20
potniški	Čakovec	6:28	"	Čakovec	5:35
"	Poljane	7:31	"	Prevalje	5:40
"	Dravograd	7:38	"	Avstrijo	6:25
"	St. Ilija	7:42	"	St. Ilija	6:40
"	Avstrijo	8:14	"	Čakovec	8:24
"	Čakovec	9:10	"	Ljubljano	9:20
"	Ljubljano	9:37	"	Avstrijo	9:25
"	"	11:52	"	Fale	10:30
"	Fale	11:58	"	Ormož	10:40
"	Avstrijo	12:32	"	Avstrijo	13:10
"	Prevalje	12:53	"	Prevalje	13:20
brzi	Avstrijo	13:53	"	Ljubljano	13:25
potniški	Ormož	14:40	"	St. Ilija	13:30
brzi	Zagreb	14:51	brzi	Ljubljano	14:25
potniški	Ljubljano	15:02	"	Zagreb	14:35
"	St. Ilija	15:11	"	Avstrijo	15:37
"	Ljubljano	16:24	potniški	Čakovec	16:18
"	Avstrijo	18:20	"	Fale	17:10
"	Čakovec	18:21	"	Ljubljano	17:20
"	Fale	18:41	"	Prevalje	18:34
"	St. Ilija	20:31	"	St. Ilija	18:45
"	Prevalje	21:—	"	Pragerste	19:20
"	Avstrijo	21:34	"	Avstrijo	20:—
"	Čakovec	21:47	"	Čakovec	21:06
"	Ljubljano	22:—	"	Ljubljano	22:26

Vabilo na

(X. redni) občni zbor

ki ga bo imela

Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru

v torek dne 12. junija 1928 ob pol 15. uri v ravnateljstvu tiskarne v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadstropje

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva in eksekutive o poslovanju za leto 1927 in predložitev bilance z zaključkom z dne 3. decembra 1927
2. Poročilo nadzorstvenega sveta
3. Odobritev bilance za leto 1927 in absolutorij upravnemu svetu
4. Volitev upravnega sveta
5. Volitev nadzorstvenega sveta
6. Sprememba pravil
7. Sklepanje o eventualnih pravočasno podanih predlogih

1086

Upravni svet

Po § 27 družbenih pravil imajo glasovalno pravico na občnem zboru oni delničarji, ki založe najkasneje tri dni pred obnim zborom delnice, katere so podlaga za njih glasovalno pravico, pri ravnateljstvu Mariborske tiskarne, Celjski posojilnici d. d., podružnici v Mariboru ali Posojilnici Narodni dom v Mariboru.

ANTON NOVACAN

CELJSKA KRONIKA

dramatski mozaik v treh delih

prvi del

HERMAN CELJSKI

je pravkar izšla. Broširana knjiga velja Din 40.— v platno vezana Din 48.—

Dobi se v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 13

Radi prevelike zaloge

prodajam gumijaste nogavice do 15. junija t. l. z 20% popustom.

A. Besednik, Maribor, Vetrinjska ulica 20

Dr. Pavel V. Breznik

JUNAKI PREKOMORSKIH POLETOV

Bogato ilustrirana knjiga velja broširana Din 36.—, vezana Din 44.—

Naroča se v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleks. c. 13.